
Dansk Filosofisk Selskabs Årsmøde

Abstracts

Östman, Lars

Heideggers tøj

[Filosofisk æstetik: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A412]

Fra Derridas Geschlecht-serie stammer én af de mest tilbundsgående undersøgelser, der spørger til "fakticiteten" af Heideggers terminologi: det kønsløse Dasein, det hverken venstre- eller højrehåandede Zuhanden etc. Heriblandt finder vi også problemet om kærligheden, der heller ikke synes at spille den store rolle i konstitutionen af Dasein. Således har foredraget til hensigt at diskutere zonen mellem Dasein og mennesket eller fakticiteten.

Bjerre, Henrik Jøker

Jeg anerkender dig, men fordi jeg anerkender noget i dig mere end dig, må jeg fornærme dig

[Dialektik: Lørdag, 11:30-12:15, Sal A405]

Den post-hegelianske anerkendelsesfilosofi i dens pragmatiske, nutidige udgaver mangler et radikalt element. Anerkendelse må nemlig være noget andet og mere end høflighed, respekt og tolerance, hvis begrebet om anerkendelse skal være et egentligt etisk begreb. Med hjælp fra den slovenske lacanianske skole vil jeg eftersøge dette mere radikale anerkendelsesbegreb i Jacques Lacans definition af kærligheden: "Jeg elsker dig, men fordi jeg, på en uforklarlig måde, elsker noget i dig, større end dig, må jeg ødelægge dig."

Boiesen, Jon Rostgaard

Historiens kontingente nødvendighed - om Laclau-Zizek-debatten

[Dialektik: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A405]

I deres uhyre indflydelsesrige *Hegemony and Socialist Strategy* fra 1985, hævdede Ernesto Laclau og Chantal Mouffe at have vist marxismens irrelevans som samfundsteori. Det er den ifølge Laclau og Mouffe, da den er 1) deterministisk i sin historieforståelse, 2) økonomistisk og ikke levner plads til at forstå politisk handling, og 3) har en snæver klasse-mæssig forståelse af politisk subjektivitet.

Skønt Slavoj Zizek i begyndelsen af sin karriere - blandt andet i *The Sublime Object of Ideology* fra 1989 - var uhyre inspireret af *Hegemony and Socialist Strategy*, har der siden 2000 udspillet sig en stadig voldsommere debat mellem Zizek og Laclau, centreret omkring hvorvidt marxismen er relevant for en forståelse af vore dages samfund. Ifølge Zizek har Laclau misforstået den marxistiske forståelse af politisk subjektivitet, økonomiens rolle i marxismen, samt ikke mindst den hegelisk-marxistiske forståelse af historiens nødvendighed - hvorfor Laclaus kritik af marxismen ifølge Zizek rammer ved siden af.

Jeg vil i mit oplæg redegøre for debatten og diskutere, hvad den siger om marxismens nutidige relevans.

Budtz Pedersen, David

Socialkonstruktivisme som politisk epistemologi

[Videnskabsfilosofi: Lørdag, 11:30-12:15, Sal A416]

Følgende oplæg er et forsøg på at tage diskussionen af realisme og konstruktivisme et skridt videre. Hensigten er at belyse, hvorledes denne diskussion i videnskabsteori har implikationer i en bredere kontekst, end det normalt antages, og i sidste instans, at realisme/antirealisme-debatten har en række videnskabspolitiske konsekvenser. Det er med andre ord ikke irrelevant for opfattelsen af videnskabens politiske og sociale legitimitet, hvilket synspunkt man indtager, og jeg skal argumentere for, at antirealismen i Science and Technology Studies er udtryk for en instrumentalistisk videnskabsmodel, der i påfaldende grad korresponderer med den moderne forsknings- og teknologipolitik. Konsekvensen af denne videnskabsteori er en stærk betoning af videnskabens evne til at producere konkrete resultater og interventioner og tilsvarende en underbetoning af de erkendelsessøgende, teoretiske og ikke-teknologiske discipliner.

Christensen, Gry Ardal

Moral Attention and the Constitution of the Self

[Hermeneutik: Fredag, 16:00-16:45, Sal A412]

In The Critique of Pure Reason Kant held that a judgment is the mind's most basic cognition and that we can have no thought about the world that is not an objective unity actively brought about by the faculty of judgment. Later, Heidegger went on to show that objective unity does not exist before and independently of our projective involvement with our world. Continuing from here Lévinas claims that in this most basic relationship between mind and world we are always already aware of the needs of the other. They colour our cognition and is every bit as much a part of the unity of perception as is our own purposeful orientation. Twisting the fabric of Lévinasian and Kantian language a bit more we may say that the transcendental unity of apperception cannot take place without the other's call, wherefore the referential whole that is brought about by the unification of the I - co-original to it - is suffused with and made sensible by the relationship to the other. This is the wager that this paper attempts to substantiate. The paper explores Lévinas' claim that the point of origin of selfhood is obsession by the other. The purpose is to see if we can place the call of an other as the provenance of the self; as the occasion for the possibility of reason and experience.

Collin, Finn

Videnskabsstudier som naturaliseret filosofi

[Videnskabsfilosofi: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A416]

Videnskabsstudier (Science Studies) repræsenterer en af de vigtigste nyudviklinger i videnskabsteorien i den seneste generation. De søger at besvare traditionelle spørgsmål om videnskabens natur ved hjælp af empiriske metoder, hovedsagelig hentet fra samfundsvidenskaber som sociologi og antropologi. De er resultatet af en sammensmeltning af to intellektuelle og kulturelle tendenser, en langvarig og en kortvarig. Den langvarige er en tendens hen imod naturalisering af filosofien, som er lige så gammel som filosofien selv, dvs. en tendens til at filosofiske spørgsmål bliver taget op og besvaret af empirisk forskning. Denne tendens nåede et højdepunkt i den logiske positivisme, som plæderede for at filosofien skulle træde tilbage til fordel for de empiriske videnskaber. Her var der imidlertid et paradoks: Samtidig med at man argumenterede for at empirisk videnskaber skulle erstatte a priorisk tænkning, opstillede

man et videnskabsbegreb som selv var en a prioristisk, rationel rekonstruktion. Et naturligt næste skridt måtte derfor være at udvikle et naturalistisk videnskabsbegreb, dvs. at lade videnskaben selv - i skikkelse af videnskabssociologi - besvare spørgsmålet om hvad videnskab er. Dette var netop den opgave som Science Studies påtog sig ved deres fremkomst i begyndelsen af 1970'erne. Science Studies havde imidlertid også en anden dagsorden: De artikulerede bekymringer vedrørende naturvidenskabens rolle i samfundet, som havde været udbredt i de vestlige samfund siden 2. Verdenskrig, og et ønske om at kontrollere de teknologiske udviklinger der fulgte af de videnskabelige fremskridt. Denne ideologiske dagsorden var oprindeligt implicit, men er efterhånden blevet mere eksplicit i Science Studies, der mere og mere har antaget karakter af en kritisk teknologifilosofi. Denne udvikling skyldes bl.a., at Science Studies' rent teoretiske ambition, nemlig at kunne forklare videnskabelige teories indhold og videnskabens historiske udvikling udelukkende i sociologiske termer, står over for uoverstigelige principielle forhindringer.

Emmeche, Claus

THE PHILOSOPHY OF SCIENCE STUDIES: A CASE STUDY IN THEORIZING

[The Philosophy of Science Studies: A Case Study in Theorizing: Lørdag, 13:15-14:00, Sal A407]

Session intro: A session on theorizing and modeling science from the perspectives of philosophy of science and science studies: Philosophy of science has traditionally been keen at investigating forms of inference, theory structure and theory choice, scientific explanation and modeling, and realism. As a discipline it is not often self-reflexive about the fact that it employs its own high-level, "meta-scientific" theories, models, and concepts. In contrast, science studies, which focuses on practice and norms in science, as well as ethnographic, sociological, and historical investigations of actual scientific work, seems to be more self-reflexive. In this session, we bring together a science studies scholar and a philosopher of science to exchange perspectives upon how we, as meta-scientists, could see our own theorizing, modeling, and conceptualization.

Faye, Jan

Naturaliseringen af menneskevidenskaberne

[Videnskabsfilosofi: Fredag, 13:30-14:15, Sal A416]

Man kan med rette stille spørgsmålet, om det overhovedet kan lade sig gøre at naturalisere humanvidenskaber, og om det overhovedet er ønskværdigt. Sådan som jeg forstår naturaliseringen, består den i en påstand om, at de fænomener, som er genstand for ens undersøgelse, alle har en oprindelse i en og samme natur, og at metoderne for ens undersøgelse skal være i overensstemmelse med de kognitive evner, der er givet os fra naturens hånd. Jeg skal desuden argumentere for, at der findes to former for naturalisme, som vi kan kalde for henholdsvis reduktiv og non-reduktiv. Den reduktive form finder jeg både uønskværdig og unødvendig, mens jeg skal argumentere for nødvendigheden og ønskværdigheden af den non-reduktive form.

Naturaliseringen af de humanistiske videnskaber består derfor først og fremmest i en naturalisering af mennesket og menneskets bevidsthed. Naturaliseringen får derved karakter af en ontologisk bestemmelse, hvor man betragter humanioras mangfoldige genstande som naturlige frembringelser. Eksempelvis kan kunstformerne forstås som meddelelsesmidler, der er fremkommet ved en udvikling af menneskers sociale ytringer og symbolske bevidsthed. Da bedømmelsen af mennesket og dets forskellige

manifestationer beror på kognitive normer og æstetiske værdier, indebærer opfyldelsen af den ontologiske dimension, at man er parat til at vise, at etiske, æstetiske og kognitive normer på en eller anden måde har rod i menneskets sociale forhold og biologiske natur. Endvidere indebærer en naturalisering af humanvidenskaberne et epistemologisk krav om, at humanvidenskaberne deler videnskabelige metoder med de øvrige videnskaber. Fordelene ved naturaliseringen af de humanistiske videnskaber er bl.a., at man dermed afskriver metodologisk så vel som ontologisk dualisme, der har været fremherskende siden Descartes, og derved bringer en overbevisende sammenhæng mellem mennesket og den øvrige natur, mellem vor forståelse af humanvidenskaberne og de øvrige videnskaber.

Fink, Hans

Hans Fink: Naturalisme og naturaliseringen af humanvidenskaberne

[Videnskabsfilosofi: Fredag, 15:00-15:45, Sal A416]

Naturalisme og naturalisme er noget ret forskelligt alt efter hvilken forestilling om natur man gør en "isme" ud af og hvordan. Jeg vil prøve at give en slags overblik over forskellige former for naturalisme for derigennem at vise at det kun er bestemte - udbredte, men problematiske - former der lægger op til programmer for noget der kan betegnes 'naturalisering'. Hvis humanvidenskaberne skal forstås naturalistisk - og jeg ser intet alternativ - bør de således af rent naturalistiske grunde ikke udsættes for såkaldt naturalisering.

Frandsen, Daniel

Heavy Metal and Immoralism

[Philosophy meets Popular Culture and Aesthetics: Lørdag, 11:30-12:15, Sal A220]

According to moralism, works of art with ethically flawed content will always be aesthetically flawed. Within music, the Heavy Metal genre is known to deal with many "unethical" issues, such as murder, suicide and abuse, and often portraying them as good.

I will attempt to show how heavy metal can be used as an argument for immoralism (or contextualism) - which is the view that an ethical flaw can be an aesthetic merit ? due to the nature of the heavy metal tradition. This will be done with reference to theories from Berys Gaut, Matthew Kieran and Theodore Gracyk.

Frølund, Sune

Ontology vs. dialectics

[Dialektik: Fredag, 17:30-18:15, Sal A405]

In his lectures on ontology and dialectics Adorno demands a "transformation to dialectics through a critical self-reflexion in ontology", i.e. in Heidegger's ontology. He admits to a contemporary need for an ontology that could touch on issues of human life and restore the "dignity of objects". But he rejects that this could be met through the introduction of an "ontological difference" and a "cult of origin" like Heidegger does. The presentation seeks to evaluate this criticism and its alternative step toward a dialectically moving ontology.

Frølund, Sune

Writing science

[Uddannelsesfilosofi: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A407]

Writing apparently plays a pivotal role in producing the transition from everyday experience to scientific experience. Writing plays the role as the primal 'scientificator' in our educational systems on academic level. No one would be recognised as working on scientific level without having produced a number of written exercises, thesis'es or papers. Too, writing played a decisive role for the original construction of modern science as well as throughout the subsequent development of science. My presentation will try to identify some active 'powers' in writing.

Friberg, Carsten

Contemporary Design and the Question of Aesthetics

[Filosofisk æstetik: Lørdag, 09:15-10:00, Sal A412]

Within design today important debates are about processes rather than about products. What is designed is human behaviour through organizing the environments. Thus, design moves along agendas similar to what we find in discussions of e.g. experience economy. It gives rise to a question of what becomes of the aesthetics in design. I will suggest bringing the question of aesthetics in design together with the "sensology" of Perniola which offers an approach to aesthetics that moves in different directions than the traditional aesthetics dominated by an "ideology of autonomy".

Frimodt-Møller, Søren R.

Have You Been Paying Rapt Attention? How Responses to Music Are Influenced by Norms of the Listening/Performance Context

[Philosophy meets Popular Culture and Aesthetics: Lørdag, 14:00-14:45, Sal A220]

When we engage with music, how we respond to a given piece reflects where our attention is directed when performing or listening, and this attention is shaped by norms of the listening or performance context. E.g. progressive metal is an interesting example of a genre where special attention is paid to rhythmic structures, more than in, say, pop or jazz. The talk will present a view of how normativity is shaped in the composer-performer-listener circuit, and how different traits of a piece of music are "made normative" (to use the vocabulary of Jerrold Levinson and Stephen Davies).

Musikeres, såvel som lytteres reaktioner på et stykke musik afslører, i hvilken retning deres opmærksomhed er rettet, en opmærksomhed, der delvist formes af normerne for den pågældende (opførelses)kontekst. Progressiv metal er et eksempel på en genre, hvor den rytmiske dimension tildeles større opmærksomhed, end det er reglen inden for f.eks. pop og jazz. Oplægget vil præsentere en tolkning af, hvordan normativitet opstår i kredsløbet fra komponist over musiker til lytter, og hvordan enkelte dele af musikken bliver "gjort normative" (her henvises til et begreb hos J. Levinson og S. Davies).

Gerlings, Jonas

Heideggers erfaring af væren

[Fænomenologi og ontologi: Fredag, 16:00-16:45, Sal A414]

Spørgsmålet om forholdet mellem den tidlige og den sene Heidegger har med den løbende udgivelse af hans samlede værker fået fornyet interesse. Her er den tese er blevet fremsat, at Heideggers sene vending egentlig må forstås som en tilbagevending til de problemer, der optog Heidegger før udfærdigelsen af *Væren og Tid*. Jeg vil i dette oplæg undersøge denne tese ved at følge Heideggers behandling af de impersonale domme fra dissertationen fra 1914 og frem, for herigennem at vise, hvorledes denne behandling er bestemmende både for den tidlige Heideggers fundamentalontologi og den sene Heideggers formulering af værenstænkningen.

Gersel, Johan

Disjunctivism and the Motivation for Internalism

[Erkendelsesteori: Fredag, 13:30-14:15, Sal A403]

I take a central motivation for epistemic internalism to be the intuition that for all we experience we still cannot know that we are not in fact dreaming or merely a brain in a vat. In time with Cartesian demands on justification going out of epistemological fashion so to speak, internalist have presented various alternative demands on potential justifiers in order to imbed their intuition in a general theory of justification. I will argue that a combination of epistemic and experiential disjunctivism poses a grave problem for the internalist, in that it fulfills both the mentalist and access conditions on justification without supporting the intuition motivating the internalist. This leaves the internalist in the unfortunate position either having to abandon the project of supporting his intuition with a general theory of justification, doing so by relying on Cartesian demands, or lastly presenting an alternative theory of justification. Finally I wish to briefly consider and reject the response that the access condition on justification could only be motivated by internalist intuitions and that it therefore isn't troubled by its compatibility with epistemic disjunctivism.

Gjerris, Mickey

Neither Man nor Beast - Ethical Issues raised by Research on Human-Animal Chimeras and Hybrids

[Anvendt etik: Lørdag, 11:30-12:15, Sal A408]

The article will look on the ethical aspects of producing different kind of genetic "mixes" between animals and humans also known as human-animal chimeras, hybrids, and transgenic animals. The article is divided into four main sections. Section 1 will provide an overview of the different methods used in recent biomedical research to produce beings which combine biological material of both human and animal origin: chimeras, hybrids and transgenic animals. Section 2 discusses the possible short and long term aims and benefits of this kind of research. Section 3 will focus on the ethical aspects of the issue by looking at the ethical concerns that this kind of research raise based on statements from different advisory bodies in UK and Denmark. These include concerns about human health, animal welfare and the dissolution of the absolute ethical difference between humans and animals that are deep rooted in western culture. Different ways of looking at this problem will be presented and discussed in the article, especially with regard to the crossing of the species-barrier at the genotypic and phenotypic level and the possible subsequently violation of the perceived integrity,

dignity and naturalness of humans and animals. Finally, section 4, will present and discuss different ways of regulating the use of the technologies in light of the ethical concerns.

González, Darío David

Tingslighed og materialitet i Heideggers kunstfilosofi

[Filosofisk æstetik: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A412]

La discussion relative à la "choséité" de la chose (Dingheit des Dinges) joue un rôle stratégique dans la conférence de Heidegger sur L'Origine de l'oeuvre d'art. Il ne s'agit pas tout simplement de signaler que les oeuvres sont matériellement placées dans les coordonnées spatio-temporelles des collections, des musées ou des lieux de culte, mais de souligner que de cette manière elles coexistent avec des objets extérieurs à ce qu'on appelle "l'art" en tant que dimension de la culture ou de la vie de l'Esprit. C'est à partir de cet élément indéterminé que Heidegger semble penser l'être-oeuvre de l'oeuvre comme un être essentiellement corruptible, ou en tout cas soumis à l'action d'un temps qui n'est pas celui de l'histoire du "Grand Art". La question de la choseité est ainsi liée à l'idée du caractère factique de la vérité dévoilée dans l'art, au delà de l'insertion de cette vérité dans un projet historique déterminé. Mais ce qui échappe à l'histoire du Grand Art - c'est-à-dire aussi à l'histoire de l'Esprit - s'affirme justement comme principe de l'Histoire de l'Être. Nous nous proposons d'interroger ici les conséquences de cette conception de l'historicité de l'oeuvre d'art - en tant qu'événement historique de la vérité de l'Être - pour ce qui concerne le problème de la matérialité de l'oeuvre, compte tenu de la tentative heideggerienne de dépasser la détermination à la fois métaphysique et esthétique de la chose comme "matière et forme".

Gosvig Olesen, Søren

La radicalité de la phénoménologie est ontologique

[Fænomenologi og ontologi: Fredag, 15:00-15:45, Sal A414]

Dans l'évolution du "mouvement phénoménologique", un point culminant est atteint par la formule de Heidegger selon laquelle "l'ontologie est possible en tant que phénoménologie seulement". Cette formule marque l'accomplissement et, en même temps, la fin de la phénoménologie. Heidegger y situe en effet la reprise ontologique de la possibilité de la phénoménologie (en tant que pensée) au-dessus de sa réalité doctrinale (en tant qu'école). Il déploie par la suite la question de l'ontologie comme "histoire de l'être". Pour lui, désormais, s'en tenir à la doctrine phénoménologique relève d'une attitude caduque. Il n'en est pas moins vrai que l'histoire de l'être conçue par Heidegger est elle-même issue de l'expérience de la phénoménologie. Et il n'en est pas moins vrai aussi que ce qui fut sans doute, malgré la critique heideggérienne, l'authentique radicalité de la phénoménologie demeure encore de nos jours recouvert (entre autres, par la philosophie de l'esprit, le cognitivisme, etc.) Il s'agira dans cette conférence de revenir à la radicalité qui fut celle de la phénoménologie de Husserl -- donc de celui que Heidegger a toujours reconnu comme son maître. Il s'agira de montrer comment la radicalité de la phénoménologie est repérable du début à la fin de l'oeuvre husserlienne elle-même.

Gregersen, Frans

Naturaliseringens natur - om naturalisering i sprogvidenskaberne

[Videnskabsfilosofi: Fredag, 16:00-16:45, Sal A416]

Naturalisering har spillet en rolle i sprogvidenskaben i to perioder. Den første var perioden fra 1850'erne til 1920 hvor August Schleicher tilforordnede sprogvidenskaben til naturvidenskaberne fordi den (hovedsagelig) beskæftigede sig med processer der lå uden for viljens herredømme. Denne epoke afsluttes med strukturalismen. Den anden epoke er lige nu hvor naturalisering sker på to - helt ubeslægtede - måder: For det første er sociolingvistikken siden 1960'erne et forsøg på at bringe strukturalismen tilbage til empirien, og her kommer begrebet 'naturlige data' til at indtage en central rolle idet de stilles over for 'intuitioner' og 'introspektive data' som chomskyanismen arbejder med. Den anden, og som sagt helt ubeslægtede, tendens er at placere sprogvidenskaben som en del af et fremvoksende evo-devo-paradigme som ser på mennesket ud fra et evolutionært, udviklingsmæssigt perspektiv. Her får sprogtilegnelse - både artens og individets, en central placering. I foredraget karakteriseres disse strømninger og på den baggrund rejses spørgsmålet hvilken rolle naturalisering kan tilskrives i udviklingen inden for sprogvidenskaberne. Naturalisering er måske et diskursivt træk i den standende kamp om hegemoni mellem idealisme og materialisme, men selv - eller netop - diskursive træk forpligter til en bestemt argumentationsform. Udviklingsforklaringer er her det nærliggende eksempel og forholdet til historievidenskaberne det overordnede spørgsmål.

Grund, Cynthia M.

An Examination of the Distinction between Popular and Art Music/En undersøgelse af skelnen mellem populær- og kunstmusik

[Philosophy meets Popular Culture and Aesthetics: Lørdag, 09:15-10:00, Sal A220]

That there is an - often value-laden - distinction between popular and art music is a contemporary and historical fact. In this presentation the question under deliberation is: Is there support for this distinction, viewed from the vantage point of aesthetic or philosophical considerations? The presentation includes recorded examples, and - if possible - examples played on the piano.

At der findes en - ofte værdiladet - skelnen mellem populær- og kunstmusik er et aktuelt og historisk faktum. Dette oplæg overvejer spørgsmålet: Findes der en begrundelse for denne skelnen, når det betragtes ud fra æstetiske eller filosofiske overvejelser? Oplægget suppleres med indspillede eksempler, og - hvis det er muligt - eksempler spillede på flygel.

Hammershøj, Lars Geer

Rytmsk musik, kreativitet og dannelse ? en socialanalytisk tilgang til spørgsmålet: Hvorfor er musik vigtigt?

[Socialanalytik: Fredag, 13:30-14:15, Sal A408]

Musik forekommer at sætte sanselighedens problematik på spidsen i kraft af sin dobbelte paradoksale karakter: Musik er som sprog umiddelbart forståeligt, men svært at oversætte, samtidig med at musik som socialt forhold giver anledning til den sanselige erfaring og vished, at musik er vigtigt, om end det er svært præcist at sige hvorfor. Oplægget anlægger et socialanalytisk perspektiv på disse spørgsmål og fremsætter tesen

om, at musik er konstitueret af stil og stemning, samt præsenterer et socialanalytisk kort over den rytmiske musiks genre.

Hansen, Dion Rüsselbæk

Én socialanalytisk analyse af samtidens italesættelser af gymnasielærergerningen

[Socialanalytik: Fredag, 16:45-17:30, Sal A408]

Med afsæt i et socialanalytisk perspektiv lyttes til, hvilke tendenser der gør sig gældende i måden den gymnasiale lærergerning italesættes på under hensyntagen til samtidens historiske apriori. Historiske apriori, der kan læses ud af samtidens moderniserings- og individualiseringsdiskurser. Blikket rettes altså mod de problematikker, plus-ord og selvfølgeligheder, der i en reform-, moderniserings- og individualiseringstid gør sig gældende i forhold til gymnasielærergerningen.

Dette er med henblik på at foretage en analytisk vurdering af de forhold, der kan generere en bestemt vilje til orden og dermed afgrænse, hvad der vurderes som fornuftigt/ufornuftigt, legitimt /illegitimt og muligt/umuligt i forhold til denne gerning.

Hansen, Jens Ulrik

Possible worlds semantic for the logic of knowledge

[Logik og matematikkens filosofi: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A210]

When discussing the "right" logic of knowledge, within the framework of Kripke semantics, the focus has mostly been on what requirements to put on the accessibility relation or what axioms to assume. However in this talk I will assume Kripke semantics for epistemic logic and discuss the consequences of modelling knowledge this way. Kripke semantics of course has its limitations, but using the advances made in modal logics within the last decade, interesting things about knowledge and information can still be said. This will also be discussed as well as relations to computer science and game theory.

Hansen, Stig Børsen

Teologisk semantisk eksternalisme

[Religionsfilosofi: Lørdag, 11:30-12:15, Sal A212]

Jeg viser hvordan Karl Barths fremstilling af religiøst sprog i Kirchliche Dogmatik II/i kan tolkes som en teologisk variant af semantisk eksternalisme. Jeg viser hvordan denne eksternalisme er forskellig fra den mest velkendte form, der angår naturlige klasser. For det første peger jeg på de relevante klasser, der selvsagt er forskellige fra eksternalisme hvad angår naturlige klasser. Dernæst peger jeg på Barths understregning af, at mennesker ved egen kraft er ude af stand til at fastsætte den rigtige mening. Som konklusion viser jeg hvordan denne position af teologiske såvel som sprogfilosofiske grunde er Wittgenstein-inspireret fideisme overlegen.

Harste, Gorm

The 'Missing Link' in the Enlightenment - Chancellor H.-F. d'Aguesseau's

Philosophy of Reason, Law and Separated Powers

[Retsfilosofi: Fredag, 16:00-16:45, Sal A401]

Since the Enlightenment, a number of standards for public reasoning have been settled. These concerned the constitution of reasoning, freedom of speech and print, toleration, justice and other social and political phenomena as well. Following the lead of Immanuel Kant, these standards and procedures are often, for instance by Reinhart Koselleck, claimed to be forms of reasoning that follow a model of a tribunal. A certain search for the 'missing link' before Rousseau or whatever Kant has read into Rousseau's idea of a general will - has hunted philosophy. This link is probably to be found in the legal philosophy of the royal attorney and later chancellor Henri-François d'Aguesseau (1668 - 1751) who dominated French courts during the early Enlightenment and was the real father of the separation of powers.

Hartz, Emily

Subjektet i retsfilosofien

[Retsfilosofi: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A401]

Is the mentally incapable killer guilty of murder? Are all the people in the rioting mob equally responsible? Who should cover damages caused by a freak accident, that could have been avoided if the roof had been properly secured?

These questions centre on the problem of assigning legal responsibility to a person. The law does not punish a wind which tears off a roof, nor a knife which causes a mortal wound. But neither does it punish the mentally incapable person who is not aware of his actions. The subject of legal punishment is the individual to whom the incident which caused the damage, can be imputed. In other words: legal concepts of liability supervene on a notion of free will. Therefore it is not surprising that the study of subjectivity, agency and free will has traditionally been at the centre of legal philosophy. (e.g. Aquinas, Hobbes, Kant, Hegel)

However, since the rise of legal positivism in the beginning of the 20th Century, legal philosophy has shifted its focus to the study of structural relations of law. Owing to this shift, the notion of subjectivity has become marginalized in legal philosophy. As a consequence, attempts within legal philosophy at addressing the broader issues of law appear increasingly alienated from some of the most important issues arising within the doctrinal study of law. The purpose of this paper is to describe this shift in terms of the secularization process of subjectivity and to argue that the secularization of subjectivity is a particular pertinent problem within legal philosophy because it alienates the philosophical understanding of law from the dogmatical conceptualizations of subjectivity within law.

Holtug, Nils

Immigration and the Politics of Social Cohesion

[Politisk filosofi, moderne: Fredag, 14:15-15:00, Sal A410]

According to an argument that is popular in both political, public and scientific debates, liberal democratic welfare states in Europe should have restrictive immigration policies, because this is necessary to protect the welfare state. More precisely, the argument states that immigration leads to ethnic diversity, ethnic diversity tends to undermine social cohesion, and social cohesion is necessary to uphold solidarity and so the welfare state and an egalitarian scheme of redistribution. In the presentation, both the empirical and

the normative premises of the argument are critically scrutinized.

Huggler, Jørgen

Den moderne fyrste og den moderne Führer: Gramsci og Horkheimer om politik og magt i 1930'erne.

[Dialektik: Fredag, 16:00-16:45, Sal A405]

Hvor revolutionen i Rusland førte til en kommunistisk magtovertagelse, skete det ikke andetsteds, selv om den såkaldte "objektive mulighed" forelå. Tværtimod: I Italien overtog fascisterne og i Tyskland nazisterne styret. To marxistiske tænkere, Antonio Gramsci og Max Horkheimer, nødtes da til en række overvejelser over forholdet mellem magt og politik, og over betydningen af sære alliancer. Gramscis overvejelser har en mere principiel karakter end Horkheimers overvejende historiske analyse. Men der er mange ligheder mellem den fængslede Gramscis afhandling om "Il moderno principe, note sulla politica di Machiavelli" (Den moderne Fyrste) og Horkheimers "Egoismus und Freiheitsbewegung. Zur Anthropologie des bürgerlichen Zeitalters".

Jacobsen, Mogens Chrom

Voluntaristic natural law theories of the late middle ages

[Filosofihistorie: Fredag, 16:00-16:45, Sal A407]

This contribution traces some aspects of Ockhamist moral and political philosophy during the late middle ages in an endeavour to show that Francisco Suarez, at least what concerns these aspects, did stand in this tradition in spite of some scholars seeing him as standing in a Thomist tradition.

Jakobsen, Jonas

Religion i offentligheden: Habermas, Honneth og profetens turban?

[Politisk filosofi, moderne: Fredag, 17:30-18:15, Sal A410]

Jeg giver i denne præsentation en introduktion til den sene Habermas` forståelse af det "post-sekulære samfund" og dets udfordringer i spændingsfeltet mellem "radikal multikulturalisme" og "oplysningsfundamentalisme". Jeg argumenterer med Habermas for, at religiøse synspunkter og påstande ikke bør henvises strengt til privatsfæren, og for, at de religiøse traditioner muligvis gemmer på nogle "semantiske potentialer" i henseende til at skabe identitet, solidaritet og mening i modernitetens forarmede livsverdener. Samtidig må både religiøse og ikke-religiøse borgere involvere sig i "kooperative oversættelser" af religiøse trossandheder til diskuter- og kritiserbare argumenter, hvis sameksistensen mellem forskellige livssyn og religioner skal udvikle sig til kommunikative læreprocesser for både sekulære og religiøse borgere. Afslutningsvist - og som et kritisk supplement til Habermas - argumenteres der for, at social integration ikke skabes gennem demokratiske debatter alene: Som Axel Honneth peger på, fordres der også en før-diskursiv atmosfære af solidaritet, hvis minoriteters og kulturelle gruppers kamp for "social værdsættelse" skal have en chance. Religiøse minoriteter kan ganske vist ikke, med Honneth, kræve religiøse særrettigheder, eftersom retten er farve- og religionsblind. Men de kan pege på asymmetriske anerkendelsesstrukturer, der skævvrider deres muligheder for at indgå i samfundet som anerkendte og anerkendende medborgere.

Axel Honneth om den fælles identitet i lyset af historiefagets nationalkonservative drejning

[Politisk filosofi, moderne: Fredag, 16:45-17:30, Sal A410]

Blandt Danmarks mange multikulturelle udfordringer er én gået temmelig upåagtet hen på trods af at den kan have stor indflydelse på danskernes identitetsdannelse. Folkeskolens nye fagmål for historiefaget (2009), der inkluderer en ny historiekanon, markerer et markant identitetspolitisk skift i lyset af fagmålene fra 2004. Blandt de forskellige nyere politiske teorier der tilbyder at bidrage med normative modeller, der kan hjælpe med kriterier for vurdering af en sådan udvikling, står Honneths anerkendelsesteori både svagt og potentielt stærkt. Den står potentielt stærkt fordi vurderingen af idealerne for dannelsen af en kollektiv identitet gennem historieundervisningen må afveje en række normative hensyn hvor begreber som autonomi, anerkendelse, og fælles identiteter er centrale, og Honneths model forsøger netop dette. På den anden side står den svagt, for Axel Honneths anerkendelsesteori, som fremstillet i *Kampf um Anerkennung* (1992), kan med rette kritiseres for at være impotent i forhold til nyere debatter om multikulturalisme og medborgerskab. Teoriens fokus på individuelle selvforhold negligerer kollektive identiteter, som er i fokus i multikulturalisme og medborgerskabsteorier. Ifølge Modood fx handler multikulturalisme om forandringen af den kollektive identitet. Centrale spørgsmål er: Hvilke kollektive identiteter har minoriteter og hvilke splitter befolkningen? og hvordan burde dette se ud i lyset af bestemte normer. Dette er særligt centrale spørgsmål til vurdering af den nye danske historiekanon og de nye fagmål, som søger at styrke den danske identitet.

Mit oplæg handler om hvorvidt vi i Honneths videreudvikling af teorien efter 1992 finder en større anerkendelse af betydningen af kollektive identitetsformer, der gør Honneths model mere potent i vurdering af en udvikling som den vi ser med historiefaget i Danmark? Vi kunne tænke os at Honneths teoriudvikling gik i følgende to retninger: 1) En multikulturel liberal retning illustreret ved Bob Reichs 'minimale autonomi' model for medborgerskabsdannelse. I tråd med Honneths autonomi ideal skal borgerne stifte bekendtskab med andre kulturer for at styrke deres kritiske selvrefleksion og deres medborgerskabsdyder (fx udvikle evner for politisk deltagelse). Eller 2) En deliberativ-republikansk model, der fokuserer på at finde den rette form for den fælles identitet, der skal sikre opbakning til liberale dyder som gensidighed og solidaritet som illustreret med Labordes og Millers positioner.

McDowell and Merleau-Ponty on Perceptual Intentionality

[Philosophy of Mind: Lørdag, 14:00-14:45, Sal A410]

There is an ongoing debate between John McDowell and philosophers inspired by Merleau-Ponty. In this paper I return to Merleau-Ponty's *Phenomenology of Perception* in order to evaluate Merleau-Ponty's alternative to McDowell's conceptualism. I argue that conceptualism cannot avoid the pitfall of what Merleau-Ponty called Intellectualism if it stays committed to the idea of perceptual content being propositional. This provides a reason in favour of McDowell's recent renouncement of the propositional account. Turning to Merleau-Ponty I then argue that his positive account results in a new version of the unhappy oscillation between the Myth of the Given and Coherentism.

Jepsen, Per

Asketer, sultekunstnere og akrobater. Peter Sloterdijk om antropologien som antropoteknologi

[Filosofisk antropologi: Lørdag, 13:15-14:00, Sal A414]

Med udgangspunkt i Nietzsches bestemmelse af mennesket som 'det ikke-fastlagte dyr' fremhæver Peter Sloterdijk i bogen *Du mußt dein Leben ändern* fra 2009 øvelsen, disciplineringen og askesen som grundkategorier i den filosofiske antropologi. Det er Sloterdijs påstand, at en adækvat filosofisk beskrivelse af mennesket må have form af en almen antropoteknologi forstået som en lære om den menneskelige selvfrebringelses mangfoldige individuelle og kulturelle former. Væsentlige dimensioner af denne selvfrebringelse er ifølge Sloterdijk askese og akrobatik, og antropoteknologien kan derfor også formuleres som en asketologi, der tematiserer de forskellige øvelsespraktikker, hvorigennem mennesket skaber sig selv. Sloterdijs antropoteknologi begrænser sig imidlertid ikke til en rent deskriptiv analyse af disse, men Sloterdijk ønsker på samme tid at tage stilling i den kamp mellem askeserne, der kendetegner den moderne vesteuropæiske kultur.

Kamara, Mercy W.

The Typology of the Game that American, British, and Danish crop and plant scientists play

[The Philosophy of Science Studies: A Case Study in Theorizing: Lørdag, 13:15-14:00, Sal A407]

Drawing from contemporary social science studies on the shifting regime of research governance, this paper extends the literature by utilizing a metaphoric image -- "research is a game" -- observed in a field engagement with 82 American, British, and Danish crop-and-plant scientists. It theorizes respondents' thinking and practices by placing the rules of the research "game" in dynamic and interactive tension between the scientific, social, and political-economic contingencies that generate opportunities or setbacks. Scientists who play the game exploit opportunities and surmount setbacks by adopting strategies and reinventing tactics in order to maximise their winnings and to minimise their losses. Winners become superstars who decree what is open, closed, or doable science for the majority of the scientific community.

Kühl, Carl Erik

Negative Facts

[Erkendelsesteori: Fredag, 14:15-15:00, Sal A403]

Abstract: The problem of the existence of negative facts was introduced by Bertrand Russell in 1918. In the debate since then most writers have tended to reject their existence, Russell himself being the conspicuous exception. Nevertheless, little has been said about the meaning of the term 'negative fact', even though it is obvious that you cannot read this off from the grammar of the sentence it is supposed to make true. The aim of this paper is to demonstrate that facts may be negative or positive in many ways: it offers a typology, and it shows how the question of the existence of negative facts will receive a different answer depending on its relationship to that typology. Finally, it introduces a distinction between the existence and non-existence of facts on the one hand, and (what are stipulatively termed) real facts and abstract facts on the other.

Kelp, Christoph

A Rationale for the Knowledge Rule of Informative Speech Acts

[Themes in Social Epistemology: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A403]

This paper draws on Edward Craig's insightful practical explication of the concept of knowledge in order to provide a rationale for the idea that informative speech acts are governed by the so-called knowledge-rule.

Kemp, Peter

Imagination and Explanation in History

[Hermeneutik: Fredag, 17:30-18:15, Sal A412]

The aim of my paper is to clarify the role of imagination in and for explanation in the exploration and writing of history. My starting point is the concept of imagination itself. Then I examine the imagination in history as a productive imagination, and I analyse four moments of this memory: Personal memory of the past, Interpretation of the traces of human activities, Capacity of storytelling, and Connection of personal memory and collective memory. I then try to show that this analyse throws a new light on the role of understanding in relation to explanation of historical phenomena.

Klercke, Kirsten Søtoft

Dem/os? - om xenofobiens mangel på dialektik, om identitetspolitik og multikulturalisme

[Dialektik: Lørdag, 09:15-10:00, Sal A405]

Den underforståede modsætning dem/os og diskussioner om det inkluderende/ekskluderende tale indtager det offentlige og politiske rum. Jeg vil prøve at påvise modsætningens og diskussionens begrebsmæssige elendighed ud fra så forskellige tænkere som Hegel, Kierkegaard og Zizek. Kritikken af xenofobiens etnicitetsforankring er ikke gjort med at påpege dens essentialisme, for essentialisme kan lige så vel være indbygget i et fundament kaldet kultur, sammenhængskraft, identitet. Det drejer det sig snarere om relationen imellem identitet og differens, når modstillingen dem/os sættes op, italesættes. Derfor mener jeg, den må belyses ud fra Hegels væsenslogik, i Zizeks fortolkning, og ud fra Kierkegaards begreb om 'sammenlignende forskellighed'.

Koch, Carl Henrik

Kategorien "det Comiske" med stadig hensyn til Johannes Climacus' "Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift"

[Filosofihistorie: Fredag, 15:00-15:45, Sal A407]

Søren Kierkegaard modnedes som forfatter i en tid, hvor den studerende ungdom især var optaget af æstetiske drøftelser og af tidens modefilosofi, hegelianismen. Det pseudonyme forfatterskab og den retorik og dialektik, som pseudonymerne betjente sig af for at overbevise en samtid, der så kristendommen og den borgerlige kultur som en enhed, om, at den var på vildspor, bærer præg heraf. Jeg vil her fokusere på pseudonymet "Johannes Climacus's" brug af æstetiske kategorier såsom "det ironiske",

"det humoristiske", kategorier, som pseudonymerne ontologiserer, dvs. gør til eksistenskategorier, og især på "det komiske". I sekundærlitteraturen har "det ironiske" og "det humoristiske" været gjort til genstand for indgående drøftelser, hvorimod "det komiske" - om end kategorien ikke er blevet glemt - er blevet behandlet mere sparsomt, skønt det indenfor rammerne af den kierkegaardske antropologi spiller en betydelig rolle, ikke mindst fordi den tjener til bestemmelse af den menneskelige eksistens overhovedet. Alle eksistensstadier lige fra umiddelbarheden til det paradoks-religiøse har således relation til "det komiske".

Konzack, Lars

Wikipedia, knowledge monopolies and popular culture

[Philosophy meets Popular Culture and Aesthetics: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A220]

Wikipedia udfordrer vores opfattelse af kulturel magt og vidensmonopoler, og det er med de briller, jeg vil se på, hvordan Wikipedia og populærkulturen spiller sammen. I foredraget vil jeg gå ind på, hvordan Wikipedia fungerer som opslagsværk for populærkulturen på netop de områder, hvor de finkulturelle opslagsværker ikke slår til. Jeg vil se på, hvordan videndeling fungerer og konsensus opstår. Wikipedia er som bekendt i princippet brugernes egen encyclopædi og alle kan skrive ind til Wikipedia, så man skulle tro, at det ikke burde fungere, at det ville bryde sammen af interne splittelser. Alligevel har Wikipedia på trods af disse åbenlyse svagheder vist sig at være forbavsende solidt.

Wikipedia challenges our understanding of cultural power and knowledge monopolies. This is the point of departure for this talk about how Wikipedia and popular culture interact. I will examine how Wikipedia functions as an encyclopedia for popular culture in precisely those areas, where "high culture" encyclopedias are inadequate. How does the dissemination of knowledge function and how does consensus emerge? Wikipedia is, as is well known, the users' own encyclopedia and everyone can contribute to Wikipedia, so one imagine that the project should not succeed and that it would collapse due to internal division. Regardless of this evident weaknesses, Wikipedia has shown itself to be surprisingly robust.

Landkildehus, Søren

Holisme i Kierkegaards Begrebet Angest

[Dialektik: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A405]

Holisme er ofte formuleret som den tese, at kun i kraft af helheden får enkelttingene deres signifikans. Kierkegaards angreb på Hegel i introduktionen til BA synes at være et opgør med dennes holisme, da Hegel klandres for manglende hensyntagen til begrebernes kontekstualitet. Dette er dog blot at bekæmpe en form for holisme med en anden: hvor Hegel ville kunne betegnes som global holist, så er Kierkegaard en lokal holist. Dette er bla. grunden til at Kierkegaard gennem sin analyse af angst skildrer begrebets forskellige fremtoninger i forskellige kontekster. Samtidigt argumenterer Kierkegaard for at kun i een kontekst giver angst en eksistentiel fremdrift. Oplægget redegør for holismetanken hos Kierkegaard, dens afgrænsning og brug ? samt lægges der op til debat om, hvilke læsningsmæssige fordele holismebegrebet giver. Oplægget vil formodentligt blive afholdt på engelsk.

Larsen, Steen Nepper

Den plastiske hjerne som mulighedsorgan - en analyse af samtidens smag for 'neuroplasticitet'

[Socialanalytik: Fredag, 15:00-15:45, Sal A408]

Der hersker kolossalt store forventninger til neurovidenskabens indsigt i, at den plastiske og livslangt foranderlige hjerne tager form af, hvad vi gør, og hvad der sker med os. Scanningsbilleder viser, at violinpil, tro og elastikspring sætter spor i det cerebrale. Hjernen er ikke en fikseret struktur eller en skæbne, men et relationelt og formbart organ.

Samtiden synes at have fået smag for 'neuroplasticitet'. En række human- og samfundsvidenskaber begynder at interessere sig for hjerneforskning og neurobiologi. Neurovidenskabene bliver sociologiseret og menneskevidenskaberne biologiseret. Videnspolitisk lever vi i en uafgørlighedszone, hvori naturvidenskabelige, sociologiske og filosofiske stemmer krydses og strides på nye måder.

Larsen, Øjvind

The Right to Dissent - the Critical Principle in Discourse Ethics and Deliberative Democracy

[Critical Theory - Ethics, Critique, Dissent and Civil Disobedience: Fredag, 13:30-14:15, Sal A412]

This paper is a presentation of my book *The Right to Dissent - The Critical Principle in Discourse Ethics and Deliberative Democracy* which has been published at Museum Tusulanum Press here in the autumn 2009.

The main theme in the book is the production of ethical problems in modern society and how they should be handled. This theme is discussed in relation to the important theories in philosophy and sociology.

Here in this presentation at the conference, I will concentrate on my critical interpretation of Habermas's theory of discourse ethics and deliberative democracy.

It is argued that Habermas's theory should be interpreted as a critical conflict theory, not a positive consensus theory, as is commonly done. Habermas focuses on the possibility of proving the validity of a statement through a determined negation, the so-called *Nein-sagen-Können*, which could also be called the right to dissent.

Three sociological problems in Habermas' theory of communicative ethics are discussed. First, there is the idea that the authority of the holy is transformed into deliberation, the so-called *Versprachlichung des Sakralen*. This theory is criticised and it is claimed that secularization dissolves the authority of the holy. Second, there is the idea of the ethical neutrality of the systemic reproduction of society. This is criticised and it is claimed that the systemic reproduction of society can not be value-neutral because every person's lifeworld is mediated through systems in a modern society. Third, there is the idea that the differentiation of practical reason in pragmatic, ethical and moral discourses on the one hand makes it possible to differentiate between different forms of normative problems but on the other hand dissolves the reference to a common transcendental reason as a standard for the normative statement.

These sociological problems raise the question of mediation between ethics and politics.

The article concludes that there should be a close relation between ethics and politics in modern society but that this connection can only be secured indirectly through the formalization of the civil right to take part in political deliberation and through the cultivation of this right in the public spheres of society. Therefore, the philosophical discussion of the relation between ethics and politics is insufficient; at the same time, the empirical perspective of political sciences and sociology should be introduced. It is not enough to have the correct Kantian idea; according to Hegel, ideas have to be well-founded in social and institutional practice in society. While Habermas's work facilitates this mediation between Kant's and Hegel's perspectives, it should be interpreted as a critical theory.

Lægaard, Sune

When is unequal recognition misrecognition and when is it unjust? The case of religious minorities in Denmark

[Politisk filosofi, moderne: Fredag, 13:30-14:15, Sal A410]

Most proponents of politics of recognition argue for claims of recognition on the basis of equality. Recognition is thus claimed as, or merely assumed to be, a requirement of equality. It is furthermore often assumed that justice requires equal recognition. The paper rather argues that principled equality at a theoretical level, e.g. as required by principles of justice, cannot beforehand be assumed to require identical treatment in practice; just as basic equality may be compatible with differences in distributional assets, it may be compatible with practical rules of regulation granting differential recognition. The question thus arises when actual instances of unequal recognition are forms of misrecognition and when they are unjust? The paper addresses this question with respect to the politics of state recognition of religious minorities. Religious minorities are central to multiculturalist politics of recognition, especially in Europe, and unequal recognition is particularly salient in this regard, since most western states are not religiously neutral but practice varieties of 'moderate secularism'. The paper considers a particular case of unequal recognition of religious minorities, namely the explicit Danish official policy of differential recognition of religious communities. It is argued that such recognitional inequalities are problematic for theories of multicultural recognition that demand equal treatment in some important respects but also accept the legitimacy of regimes of moderate secularism. The paper considers whether such theories can take justice to require, not an equal, but merely a sufficient level of recognition for religious minorities, and the difficulties this gives rise to.

Lübcke, Poul

Marx' kritik af Hegels retsfilosofi

[Filosofihistorie: Fredag, 16:45-17:30, Sal A407]

Iblandt Marx' ungdomsskrifter findes et manuskript, "Zur Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie", nedskrevet i 1843. Manuskriptet indeholder en tekstnær gennemgang og kritik af §§ 261-313 i Hegels Grundlinien der Philosophie des Rechts, dvs. hovedparten af retsfilosofiens tredje del, hvor Hegel efter at have fremstillet moraliteten og sædeligheden nu er nået til staten. Manuskriptet er interessant på flere niveauer: For det første er det en kilde til forståelsen af den unge Marx' venstrehegeliansk-kritiske Hegel-reception, hvor man får et indblik i den unge Marx' politiske tænkning uafhængigt af den økonomistiske form, som denne tager hos den ældre Marx. For det andet belyser skriftet også den ældre Marx' anarkistiske

forestillinger om det socialistiske, statsløse samfund, idet det - for det tredje - er med til at forberede Marx' despekt for retsfilosofiske forsøg på at legitimere et retssystem. Endelig er manuskriptet - for det fjerde - interessant som et filosofisk indlæg imod Hegel, som man i dag - hvor både universitetsmarxismen og den parallelle hermeneutiske Hegel-reception er stemmer fra fortiden - kan læse som et opgør mellem to begavede politiske tænkere, Hegel og Marx, uden at man behøver reducere den ene til at være en fodnote til den anden.

Liisberg, Sune

Filosofisk psykologi som antropologi

[Filosofisk antropologi: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A414]

Da Hubert Dreyfus i begyndelsen 1970'erne fremsatte den ? i lyset af datidens trend ? dristige forudsigtelse, der gør Popper ære, at forskningen i kunstig (menneskelig) intelligens bl.a. ville strand på opfattelsen af intelligens som situationsuafhængig bearbejdelse af kendsgerninger (læs: informationer), var hans argument i den forbindelse ? ledt på vej af Heidegger og Merleau-Ponty ? at kendsgerninger ikke er løsrevne elementer i, men derimod produkter af situationer, og at det er menneskets inkorporering i situationer, som sætter rammen for, hvad vi kan gøre os af forhåbninger om at forstå den menneskelige intelligens virkemåde. For mig at se har vi her skitsen til en fænomenologisk funderet filosofisk psykologi, der kan stå i sin egen ret. Da mennesket imidlertid, som Merleau-Ponty har bemærket, ikke bare er situeret, men samtidig er et væsen, hvis frihed manifesterer sig i, at det formår at sætte sig selv i nye situationer gennem omstrukturering af allerede strukturerede situationer, vil en refleksion over frihedsbegrebet være medbestemmende for, hvad en fænomenologisk funderet filosofisk psykologi kan byde ind med i forhold til disciplinen filosofisk antropologi. Først når frihedsbegrebet medreflekteres, er mennesket i centrum for den filosofiske undersøgelse.

Lysemose, Kasper

Mangel og rigdom

[Filosofisk antropologi: Lørdag, 14:00-14:45, Sal A414]

Mangel og rigdom. En antropogenetisk forhistorie til en antropologisk ambivalens. Ved Kasper Lysemose, Phd., postdoc ved Center for subjektivitetsforskning. Ifølge et forslag fremsat af Hans Blumenberg gives der i grunden to typer filosofisk antropologi: mangelantropologi og rigdomsantropologi. Det er ikke at forstå som et alternativ mellem teser, man skal vælge imellem, men som en metaforisk matrix. Tilsammen udgør mangel og rigdom m.a.o. et orienteringsrum, man som filosofisk antropolog befinder sig i. I præsentationen knyttes der an til dette forslag og vel at mærke med det formål at forsyne denne antropologiske ambivalens med en antropogenetisk forhistorie. Dét vil kunne kaste lys over, hvorfor mennesket kan beskrive sig selv både som armods- og luksusvæsen. Historien tager sin begyndelse på savannen. I hovedrollen finder man urmennesker, der rejser sig på to ben og begynder systematisk at kaste med sten. Som det vil vise sig, udgør disse projektiler menneskets point of departure, således at man kan sige: mennesket op-stod med et kast.

Midtgaard, Søren

Global Justice, Coercion, and Trust

[Politisk filosofi, moderne: Fredag, 16:00-16:45, Sal A410]

The paper presents a disanalogy-argument to the effect that comparative principles of justice apply only within the coercive structures of the national state, not at the international or global level. The argument appeals to the Rawlsian notion of stability and draws on works within the social sciences on the related concept of social trust. The core properties of domestic institutions of relevance to stability pointed to are coerciveness and publicity.

Mortensen, Søren Arani

Expecting Music - Towards a theory of how expectation shape our perception of auditory art... and popular culture

[Philosophy meets Popular Culture and Aesthetics: Lørdag, 13:15-14:00, Sal A220]

During the past fifty years the concept of 'expectation' has become increasingly relevant to the study of music theory, music analysis and the cognitive basis of musical perception. This lecture attempts at broadening the role of expectation with regard to thinking about music in order to theorize upon traditional philosophical questions of art such as 'what is art?' It will be argued that 'expectation' as a vital concept of musical aesthetics may help demarcate art from popular culture in that art not only plays on listener's expectations by adding creative surprises within musical works, but may indeed change listener's expectations about the representation of reality.

I de sidste halvtreds år har begrebet 'forventning' vundet stadig større relevans for studiet af musik teori, musikanalyse og den kognitive basis for musikalsk opfattelse. Foredraget forsøger, at udvide forventningsbegrebets rolle inden for musik til en bredere teoretisering omkring traditionelle filosofiske problemer som 'hvad er kunst?'. Det argumenteres at 'forventning' forstået som et vitalt begreb for musikalsk æstetik måske kan hjælpe til at adskille kunstbegrebet fra populærkultur idet kunst ikke alene spiller på lytters forventninger vha. kreative overraskelser i det musikalske værk, men at kunst muligvis kan ændre lytters forventninger til dennes repræsentation af virkeligheden.

Nielsen, Carsten Fogh

Why so serious? Jokeren som normativt nulpunkt.

[Philosophy meets Popular Culture and Aesthetics: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A220]

Blandt de mange udklædte galninge som udgør Batmans skurkegalleri indtager Jokeren en helt særlig plads. Siden de tidlige 1980'ere er Jokeren således blevet portrætteret som ikke blot én kriminel blandt andre, men derimod som Batmans forvrængede spejlbillede; den ultimative modpol til og logiske konsekvens af Batmans evige kamp for at opretholde lov og orden. Modsat langt de fleste andre skurke er Jokerens handlinger ikke motiveret af trivielle lyster såsom grådighed, begær eller hævntørst, men snarere af et ønske om at ophæve eller sætte spørgsmålstegn ved selve forestillingen om det meningsfulde og værdifulde i at handle efter normer. Jokeren kan således i en radikal forstand siges at befinde sig hinsides begreberne om godt og ondt.

I mit oplæg vil jeg først give en kort historisk gennemgang af Jokerens oprindelse og udvikling, med nedslag i væsentlige værker indenfor Batman-mytologien. Med udgangspunkt i disse værker vil jeg derefter give en filosofisk karakteristik af Jokeren

og forsøge at forklare hvorfor folks vedbliver med at finde netop denne figur så fascinerende.

Among the many colorful figures in Batman's cabinet of rogues The Joker occupies a very special place. Since the early 1980's the Joker has thus been portrayed not as a mere criminal among others, but as Batman's twisted mirror image; the ultimate counterpoise to and logical reaction of Batman's eternal fight to preserve law and order. As opposed to almost all other villains The Joker's actions are not motivated by trivial everyday desires such as greed, lust or a thirst for revenge, but rather by a desire to topple or put into question the very notion that acting in accordance with norms is valuable and meaningful.

In my talk I will first give a brief historical account of the origin and development of The Joker by looking at some of the seminal works within the Batman-mythology. Based on this account I will then provide a philosophical characteristic of The Joker and attempt to explain why people continue to find this particular figure so fascinating.

Nottelmann, Nikolaj

Why should an epistemologist care about mental ontology?

[Erkendelsesteori: Fredag, 16:00-16:45, Sal A403]

It seems obvious that a normative theory must be crucially informed by the nature of its objects of evaluation.. Also, the standard route of investigation would seem to go from ontological concerns to normative concerns. Mainstream epistemology has long been concerned with good-making features of beliefs, not least their justification. Nevertheless, it has been reluctant to converge on any detailed theory of the nature of belief. The present talk maintains the inadvisability of such ontological superficiality in epistemology.

Pallesen, Carsten

Urbekræftelse, sprog og vilje (P.Ricoeur)

[Religionsfilosofi: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A212]

Oplægget behandler forholdet mellem urbekræftelse, sprog og vilje i et teologisk og filosofisk perspektiv hos primært P. Ricoeur. Ricoeurs analyse tages op i G. Baders udlægning af striden om den frie vilje hos Erasmus og Luther og med et udblik til Derridas læsning af J. Joyce. Sigtet er at vise, hvordan en hermeneutisk selvbevidsthedsteori, der hænger sammen med et begreb om sproget hos Gadamer og Ricoeur samtidig adskiller sig fra en neoidealistisk tese om selvbevidstheden som en uformidlet umiddelbar selvfortrolighed. Det sidste er formuleret af D. Henrich i et opgør med den hermeneutiske refleksionsteori.

Pedersen, Esther Oluffa

'Animal symbolicum' som udgangspunkt for en deskriptiv filosofisk antropologi

[Filosofisk antropologi: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A414]

En væsentlig pointe for Ernst Cassirers overvejelser over, hvad en filosofisk antropologi indbefatter, angår sondringen mellem normative og deskriptive menneskebilleder. Cassirer bemærker om den traditionelle definition af mennesket som *animal rationale*, at denne højst kan være et ideal for, hvordan mennesket burde være. Som et alternativ hertil foreslår Cassirer, at væsenskenetegnet ved mennesket i forhold til andre levende væsner findes i evnen til at genskabe den naturlige verden i en verden af symboler, hvorfor mennesket kan defineres som *animal symbolicum*. I foredraget vil jeg argumentere for fordelene ved Cassirers åbne og deskriptive bestemmelse af mennesket.

Petersen, Thomas Søbirk

Good Athlete - Bad Athlete? A critical note on the "role model argument" for banning performance enhancing drugs

[Anvendt etik: Lørdag, 10:00-10:45, Sal A408]

The paper critically discusses a role model argument (RMA) in favour of banning performance enhancing drugs in sport. The argument concludes that athletes should be banned from using performance-enhancing drugs because if they are allowed to use such drugs they will encourage, or cause, youngsters who look up to them to use drugs in a way that would be harmful. In Section 2 the structure of the argument and some versions of it are presented. In Section 3 a critical discussion of RMA is presented. It is argued that we should be reluctant to accept the argument as it stands for at least three reasons: (i) it rests on an unsupported empirical claim; (ii) it also makes a false empirical claim; and (iii) the normative premise of the argument is too demanding morally. Further objections to the RMA are also discussed, but argued to be beside the point.

Rendtorff, Jacob Dahl

The Concept of Recognition: Critique of Critical Theory

[Critical Theory - Ethics, Critique, Dissent and Civil Disobedience: Fredag, 15:00-15:45, Sal A412]

In this paper I argue that recent reference to the concept of recognition in critical theory in particular the work of Axel Honneth and Nancy Fraser and their followers in many different social sciences does not really take into consideration the ambiguities and problems of the concept of recognition which makes it a rather problematic concept to use as basis for a critical theory of society. In order to make this point I draw on discussions of recognition in the French anthropological, existentialist and post-structuralist tradition, including Kojève, Sartre and Simone de Beauvoir and Mauss, Bataille and Derrida. But my main theoretical point of view is based on the analysis of recognition by Paul Ricoeur in his book *Parcours de la reconnaissance* where the different dimensions of the concept of recognition are discussed. Finally, I propose a ethical and hermeneutic correction of the concept of recognition which moves far beyond the battle for recognition as proposed by critical theory. I think we need to work with a combination of recognition, generosity and gift in order really to understand the normative foundations of social theory.

Rocca, Ettore

Den æstetiske interesse: Kant og Schopenhauer

[Filosofisk æstetik: Lørdag, 11:30-12:15, Sal A412]

Både Kant og Schopenhauer betegner den æstetiske erfaring som uafhængig af praktiske og kognitive interesser. Min tese er dog, at en grundlæggende æstetisk interesse er at finde i begge filosofers beskrivelse af den æstetiske oplevelse på trods af deres intentioner. I Kants tilfælde kan den beskrives som en interesse i at blive bevidst om det menneskelige behov for at ordne erfaring. Hos Schopenhauer ligger den i viljens interesse i at forstå sig selv. Det er mit ønske at diskutere, hvilken rolle begrebet interesse kan spille i vores forståelse af den æstetiske erfaring.

Rodogno, Raffaele

The Relevance of Empirical Facts to Ethics

[Etik: Fredag, 14:15-15:00, Sal A220]

Non-ideal theorists in political philosophy claim that failure to take empirical facts into account in the right way in one's theory generates theories whose prescriptions are incorrect and lack practical guidance. These challenges are *pari passu* applicable to ethics. I here offer a systematic account of the ways in which normative practical theories ought to be informed by empirical facts. I argue that facts must inform normative practical theories whenever questions of realizability are considered and, more fundamentally, as the material out of which we can even begin to construct any practical normative theory.

Sørensen, Asger

Chinese Dialectics. Mao and Tong

[Dialektik: Fredag, 16:45-17:30, Sal A405]

One of China's finest philosophers Tong Shijun has been so daring as to put the word dialectics in the title of two of his books, *Chinese Philosophy: Practical reason and Dialectical Logic* from 1989 and *The Dialectics of Modernization. Habermas and the Chinese Discourse of Modernization* from 2000, which was his ph.d.-treatise from Bergen 1994. Now, dialectics is highly contested both as a word and as a concept. The point is that I have actually read both of the books mentioned and a few other things by Shijun, and if his way of analysing and discussing is dialectical, then it is in another sense, than the one, which I have become used to. I suspect, however, that Tong actually has a very strained and ambivalent relationship to dialectics in the sense, he understands it, and I also suspect that it is precisely therefore he is analysing dialectics in Chinese thoughts and in Chinese social reality. Tong is thus at the same time somehow obliged to dialectics, since this is his tradition and culture, which he is very fond of, and at the very same time he is strongly critical towards dialectics as it is developed in Chinese philosophy. However, I think that a concept of dialectics as the one used in Northern Europe by Hegel, the Frankfurt school and Gadamer could actually bring Tong some ease of mind. Now, I might have misunderstood Tong complete, but this is the reason I discuss dialectics today.

Sørensen, Asger

The Materiality of Ethics. Discourse Ethics and the Ethics of Liberation

[Critical Theory - Ethics, Critique, Dissent and Civil Disobedience: Fredag, 14:15-15:00, Sal A412]

Political philosophy should have the ambition to meet the conceptual demands of both government and governed. Critique of ideology is a classical modern way to see that such demands are met. In this perspective a marginal position is beneficial, namely when it comes to experiencing the particularity of a statement proposed as universally valid. The Argentinian-Mexican philosopher Enrique Dussel has exploited his marginality to point out shortcoming in modern critical theory, which he considers ideologically flawed. In this critique he employs Marx, Levinas and the founding fathers of the Frankfurt school. The critique is mainly directed towards discursive ethics in terms of materiality vs. formality, where Dussel points to the material importance of economy, the body and teleological content for ethics. Apart from the epistemological benefits, being marginal has material importance, since it is in the peripheries of the world that the suffering is realized and thus experienced in the most extreme way, namely as exploitation, starvation, slavery and torture. As practical philosophy both ethics and political philosophy must be able to back up normative stands on such material matters as well as principles and procedures, and this is what Dussel reminds us.

Sørensen, Asger

Émile Durkheim. Opdragelse til autonomi

[Uddannelsesfilosofi: Lørdag, 10:45-11:30, Sal A407]

Den franske pædagogiske filosof Émile Durkheim tænkte opdragelse i et politisk perspektiv. Hans politiske filosofi er imidlertid svær at karakterisere ved de sædvanlige højre-venstre ismer. Han er således klart kritisk overfor liberalisme, og kalder sig selv socialist, men mange opfatter ham som konservativ. I de senere års politiske filosofi er man imidlertid igen begyndt at diskutere republikanisme, og jeg tror faktisk, at Durkheim i politisk forstand bedst beskrives som en moderne republikaner. Eller rettere sagt: At det faktisk er tilfældet, håber jeg at kunne begrunde i dette oplæg. Først en skitsering af Durkheims overordnede sociologiske teori og politiske filosofi. Dernæst et nærmere fokus på netop hans pædagogiske tanker, der munder ud i nogle tanker om opdragelse til autonomi, som godt nok er meget kortfattede, men alligevel er afgørende for opdragelsen til borger i et demokratisk samfund. Og til sidst så endelig en overvejelse over, i hvilken forstand Durkheims overvejelser faktisk ville kunne udgøre et vigtigt bidrag til udviklingen af den republikanske tradition.

Sillari, Giacomo

The Circumstances of Disagreement

[Themes in Social Epistemology: Lørdag, 09:15-10:00, Sal A403]

Two main positions emerge from the literature on peer disagreement. With Christensen, call conciliatory the position that advocates change of one's credence when in the teeth of peer disagreement, and call steadfast the position that rejects it. Sosa and others have put forth examples undermining an assumption that Christensen shows to be integral to the conciliatory view. In this paper I purport to achieve two goals. First, I argue that, pace Kelly, the framework and the interactive epistemology literature and Aumann's agreement theorem are relevant to the current disagreement debate. Second, I show that the interactive epistemology formalization of Christensen's argument against the

aforementioned counterexamples corroborates the rejoinder.

Skov, Majken

Metodiske implikationer af kærlighed til tolkning af en filosofihistorisk tekst

[Filosofihistorie: Fredag, 13:30-14:15, Sal A407]

Hvordan diskuterer man filosofisk med en historisk tekst? Man kan hævde, at historiciteten er irrelevant for en filosofisk læsning og udlægge teksten, som om den var en moderne tekst. Men så må man gå ud fra, at historiske tekster ofte er forældede, såfremt man overhovedet kan tale om en progression i disciplinen filosofi. På den anden side kan man hævde, at forståelsen af historiske tekster er afgørende for forståelsen af moderne filosofiske problemstillinger. På den måde bliver tekstens historicitet imidlertid det væsentlige ved teksten, og det bliver irrelevant at diskutere teksten filosofisk. Oplægget vil tegne konturerne af en tilgang, hvor fortolkerens æstetiske nydelse af og kærlighed til teksten tillader, at læsningen bliver filosofisk frugtbar, uden at tekstens historicitet underkendes.

Soelmark, Martin

Sandheden om litteraturen

[Videnskabsfilosofi: Lørdag, 09:15-10:00, Sal A416]

Hvordan skal man bedrive akademisk litteraturfortolkning og -teori? Siden den videns- og meningsfrigørende proces skudt i gang i slutningen af 60'erne, har pluralismen og perspektivismen vundet mange tilhængere. Det litterære værk er et mulighedernes slaraffenland: Her findes det spil, hvor læsere, metoder og teorier kan boltre sig i én uendelighed.

Overskriften er naturligvis en bevidst provokation, idet få tør tale om sandhed i forbindelse med litteraturfortolkning. Omvendt kan overskriftens provokerende effekt aflæses som et symptom på litteraturforskningens berøringsangst. Forestillingen om det litterære værks uselvstændige ontologiske status er så integreret en del af nutidig litterær forskningstradition, at det er vanskeligt overhovedet at begribe værket qua objekt. Værket er opløst i dets kontekstafhængighed? altid allerede indlejret i og determineret af dets læser, fortolkningsfællesskab eller historicitet. Som modsvar hertil vil oplægget forsøge at besvare det indledende spørgsmål ved en besindelse på det litterære værk som udtryk for noget virkeligt og meningsfuldt.

Thaning, Morten Sørensen

Understanding the hermeneutic experience: A critique of Brandom

[Hermeneutik: Fredag, 16:45-17:30, Sal A412]

According to Robert Brandom Gadamer's hermeneutic phenomenology 'usefully' directs our attention to crucial features of the practice of interpretation. But it is allegedly through Brandom's inferentialist theory that we are provided with the 'raw materials that explain these phenomena'. My critique of Brandom emphasises that Gadamer's hermeneutics is a transcendental form of philosophy. Furthermore, it aims to show that this form of transcendental philosophy has an irreducible ethical dimension because in our interpretation we cannot distinguish when directedness at the subject matter changes from being a condition of possibility for the experience of understanding into a response

to the challenge of making sense of a text or the other in the most sensible way.

Winther, Rasmus G.

Abstraction and Conceptualization in/of Science

[The Philosophy of Science Studies: A Case Study in Theorizing: Lørdag, 13:15-14:00, Sal A407]

First, I will present a summary of my work in progress on a constructive and a critical theory of the role of abstraction and deabstraction in science, and explain how deabstraction can go wrong and end up in reification. Next, I will comment upon the first paper in this session by Mercy W. Kamara to reflect upon (a) the difference between deabstraction and reification in the natural sciences, and (b) the challenge of inventing adequate conceptual, "meta-scientific" typologies and models for categorizing scientists' behavior and regimes of knowledge production.

Wolsing, Peter

Praktisk subjektivitet ifølge Kierkegaard og Fichte

[Filosofihistorie: Fredag, 14:15-15:00, Sal A407]

Sigtet med fremstillingen er at vise, at Fichte er den skikkelse i den tyske idealisme, der står Kierkegaard nærmest, og som denne overvejende har udviklet sit begreb om subjektivitet ud fra. Dette begreb skitseres, og der vises paralleller til Fichtes begreb om jeget. I centrum står den påstand, at 'hegelianeren' assessor Wilhelm i virkeligheden er krypto-Fichteaner (fx. svarer det-at-vælge-sig-selv til Fichtes begreb om jeget som en selv-sættende akt). Endvidere hævder begge valgets ubetingethed og det valgte (jegets; personlighedens) karakter af handling og ikke af substans. I præsentationen sættes dog også fokus på den afgørende forskel mellem eksistensfilosofisk og idealistisk etik.

Zahle, Julie

The Argument from Fineness of Grain, Standard Conceptualism and Beyond

[Philosophy of Mind: Lørdag, 13:15-14:00, Sal A410]

The argument from fineness of grain is the central argument in recent debates on whether the representational content of perceptual experiences is conceptual. First, I shall show that, despite John McDowell's and Bill Brewer's attempts to defend the standard conceptualist position, the argument succeeds in undermining this stance. Then I shall briefly discuss how the argument does not undermine the conceptualist position as such: It leaves untouched various nonstandard forms of conceptualism.

Ziethen, Morten

Professionelle hjælpesamtaler og ontologi

[Hermeneutik: Lørdag, 14:00-14:45, Sal A412]

Traditionelt forbindes professionelle hjælpesamtaler (terapi, supervision, coaching etc.) enten med systemiske/narrative/ socialkonstruktionistiske ansatser eller mere kognitive ansatser. De færreste derimod forbinder professionelle hjælpesamtaler med ontologi.

Dette til trods vil der i foredraget blive argumenteret for, at den professionelle samtalepartner med fordel (også) kan og bør orientere sig mod en senmoderne ontologi, som den eksempelvis findes udfoldet hos Heidegger eller Løgstrup. Begrundelsen for, at en sådan reorientering af samtalen og samtaleteorien bør finde sted, begrundes i det forhold, at en række livsbærende meningserfaringer ikke lader sig forklare med afsæt i de aktuelt dominerende teoritraditioner. Foredraget vil i forlængelse heraf koncentrere sig om at beskrive disse meningserfaringer samt vise, hvilke fordele og muligheder, der opstår i samtalsituationen ved at knytte an til den ontologiske tradition.